

Відокремлений структурний підрозділ
«Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»
Циклова комісія Психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
Навчальної роботи

Кравченко О. О.
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Організація і методика професійного навчання та Технічні засоби
навчання та методика їх використання**

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки

01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

015.39 Професійна освіта. Цифрові технології

(шифр і назва спеціальності)

Відділення Професійна освіта

(назва відділення)

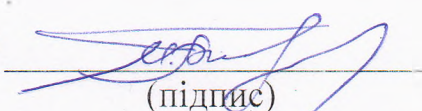
Робоча програма «Організація і методика професійного навчання та Технічні засоби навчання та методика їх використання» для студентів за напрямом підготовки 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 015.39 Професійна освіта цифрові технології
«30» серпня, 2023 року - 33 с.

Розробники: викладачі Відокремленого структурного підрозділу «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ» - Казимірчук Роман Іванович, Малащук Григорій Андрійович

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін

Протокол від. “ 30 ” серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії

(підпис)

“ _____ ” _____ 20__ року

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

Протокол від “ _____ ” _____ 2022 року № _____

“ _____ ” _____ 20__ року

Голова _____
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Розділів –	Спеціальність 015.39 Професійна освіта (цифрові технології)	Рік підготовки:	
Тем – 18		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>не передбачене</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 225		5-6-й	
		Лекції	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 152 самостійної роботи студента – 73	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	104 год.	
		Семінарські	
		48 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		73 год.	
		Індивідуальні завдання – курсовий проєкт – 6с.	
		Вид контролю: залік/іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання дисципліни «Організація і методика професійного навчання» вивчення студентами питань організації і методики проведення уроків виробничого навчання, складання необхідної документації майстра виробничого навчання. Формування у студентів теоретичної бази знань, пов'язаних з діяльністю професійно-технічного навчального закладу, професійної діяльності майстра виробничого навчання, застосування знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання

- Застосовувати нормативно-правові документи, міжнародні та національні стандарти і практики, галузеві стандарти професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації). Розробляти навчальну та складати обліково-звітну документацію до уроків виробничого навчання.
- Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, обробки та аналізу інформації.
- Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності.
- Застосовувати сучасні дидактичні та методичні засади організації навчально-виробничої діяльності і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.
- Оцінювати стан сформованості професійної компетентності здобувачів освіти.
- Здійснювати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.

Фахові компетентності

- Здатність застосовувати освітні теорії та методології в педагогічній діяльності.
- Здатність планувати й організовувати освітній процес у демократичному стилі; готовність педагогічно, психологічно й методично грамотно організовувати свою професійну діяльність.

- Здатність спостерігати, описувати, ідентифікувати, класифікувати психофізіологічні особливості здобувачів освіти і враховувати результати під час організації навчально-виробничої діяльності й виховної та корекційної роботи.
- Здатність створювати розвиваюче освітнє середовище, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат навчально-виробничої діяльності та високий рівень культури її організації.
- Здатність застосовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань відповідно до спеціалізації
- Здатність використовувати в професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук відповідно до спеціалізації.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі ОПП та міжпредметні зв'язки

«Організація і методика професійного навчання» вивчається в 5 та 6 семестрах. Базою для вивчення дисципліни є «Вікова фізіологія і гігієна», «Психологія», «Педагогіка». Є основою для проходження випускної педагогічної практики.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Тема 1. Вступ. Значення підготовки кваліфікованих робітників.

Значення підготовки кваліфікованих робочих кадрів для розвитку виробничих сил країни. Професійно-технічні навчальні заклади України. Структура ПТНЗ. “Положення про професійно-технічний навчальний заклад”. Особливості підготовки кваліфікованих робітників в ПТНЗ.

Предмет “Організація і методика виробничого навчання” як складова частина педагогічного циклу підготовки майстрів виробничого навчання. Його зв’язки з іншими предметами.

Короткий аналіз програми предмету і порядок його вивчення.

Тема 1.1 Вступ. Значення підготовки кваліфікованих робітників.

[3] с. 5-9

Тема 1.2 Структура профтехосвіти. Типи навчальних закладів. Основні документи.

[1] с. 5-34, *Закони України про освіту, профтехосвіту*

Тема 2. Задачі, зміст і процес виробничого навчання в професійно-технічних навчальних закладах

Задачі і зміст виробничого навчання. Трудова діяльність і виробниче навчання. Процес виробничого навчання. Сутність процесу виробничого навчання, його основні особливості. Основні трудові функції робітника і їх значення в визначенні змісту виробничого навчання. Поняття про елементи трудової діяльності. Поняття про професію і кваліфікацію. Характеристика професійної майстерності майбутніх кваліфікованих робітників. Основні документи, які визначають зміст навчання учнів в профтехучилищах. Кваліфікаційна характеристика, її зміст, призначення і застосування. Аналіз кваліфікаційної характеристики з професії.

Навчальний план, його зміст і призначення. Аналіз навчального плану для підготовки кваліфікованих робітників в ПТНЗ.

Програма виробничого навчання, її призначення, структура, принцип побудови, зміст.

Системи виробничого навчання – основа визначення змісту процесу виробничого навчання. Короткий аналіз систем виробничого навчання. Основні функції процесу виробничого навчання. Формування професійних знань, умінь, навичок учнів – основна дидактична задача процесу виробничого навчання. Сутність розвиваючої функції виробничого навчання. Роль і місце виробничого навчання у професійній підготовці фахівців. Діяльність майстра виробничого навчання. Основні види інструктування, їх мета і місце в учбовому

процесі. Основні поняття та термінологічний апарат методики професійного навчання. Зміст професійно-практичної підготовки. Принципи виробничого навчання. Інклюзивна освіта в умовах ПТНЗ.

Тема 2.1 Задачі і зміст виробничого навчання.

[3] с. 14-21

Тема 2.2 Процес виробничого навчання, основні види інструктування.

[2] с. 141-146

Тема 2.3 Основні документи, що визначають зміст навчання в ПТНЗ.

[7] *Зразки освітньо-кваліфікаційної характеристики, навчальних планів, програм*

Тема 2.4 Сутність і зміст систем виробничого навчання. Інклюзивна освіта в умовах ПТНЗ.

[2] с. 134-141, [6] с. 11-20

Тема 2.5 Основні функції та принципи процесу виробничого навчання.

[1] с. 124-127

Тема 2.6 Завдання та зміст процесу виробничого навчання.

[3] с. 5-9, [1] с. 5-34, ЗУ «Про ПТО», [3] с. 14-21, [2] с. 141-146, [2] с. 134-141,

[1] с. 124-127

Тема 3. Форми і методи виробничого навчання.

Поняття про форми виробничого навчання. Урок – основна форма виробничого навчання. Основні вимоги до уроку виробничого навчання. Структура уроку виробничого навчання. Схема структурних елементів уроку виробничого навчання. Типи уроків виробничого навчання. Інші форми організації процесу виробничого навчання.

Переваги і недоліки різних форм виробничого навчання. Використання різних форм навчання на різних етапах учбової роботи.

Форми організації учбово-виробничої праці учнів, їх застосування при різних формах організації процесу виробничого навчання. Значення бригадних форм організації учнівської праці в сучасних умовах.

Методи виробничого навчання. Сутність методів виробничого навчання. Система методів виробничого навчання, класифікованих по основному джерелу знань і умінь. Комплексний підхід до застосування методів виробничого навчання.

Словесні методи навчання, їх характеристика і сутність. Місце словесних методів в загальній системі методів виробничого навчання.

Наочні методи навчання, їх використання.

Практичні методи.

Вправи – основний метод виробничого навчання. Дидактичні задачі вправ. Система вправ. Види вправ, їхня дидактична сутність.

Особливості застосування лабораторно-практичних робіт в виробничому навчанні. Активні методи навчання. Проблемне навчання і розвиток технічного мислення на уроках виробничого навчання.

Тема 3.1 Форми виробничого навчання, поняття. Урок, вимоги до уроку.

[2] с. 146-152, [1] с. 151-152

Тема 3.2 Структура уроку, типи уроків виробничого навчання.

[1] с. 152-167

Тема 3.3 Методи виробничого навчання, сутність, система. Словесні методи навчання.

[1] с. 128-138, [2] с. 153-155

Тема 3.4 Наочно-демонстраційні виробничого навчання.

[1] с. 139-140, [2] с. 155-157

Тема 3.5 Практичні методи виробничого навчання.

[1] с. 140-144, [2] с. 161-164

Тема 3.6 Практичні методи виробничого навчання.

[1] с. 140-144, [2] с. 161-164

Модуль II

Тема 4. Майстер виробничого навчання, його підготовка до занять.

Роль майстра виробничого навчання в організації і проведенні навчально-виховної роботи в училищі. Вимоги до майстра виробничого навчання.

Значення професійної і педагогічної майстерності і виробничої культури, а також авторитету майстра в ділі навчання і виховання учнів.

Система підготовки і підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання.

Система самопідготовки і її значення для підвищення кваліфікації майстра виробничого навчання. Педагогічна творчість майстра.

Основні обов'язки майстра згідно з Положенням про майстра виробничого навчання. Підготовка майстра до навчального року. Підготовка майстра до вивчення чергової теми. Аналіз зразку поурочно-тематичного плану.

Підготовка майстра до уроку. Аналіз зразків планів уроків. Конспект вступного інструктажу. Вимоги до складання і змісту конспекту.

Методика планування та розробки комплексного методичного забезпечення.

Роль інноваційного інформаційного середовища у навчально-виробничій діяльності ПТНЗ.

Тема 4.1 Роль майстра в навчально-виховному процесі, основні завдання.

[1] с. 118-119

Тема 4.2 Вимоги до майстра виробничого навчання.

[1] с. 119-123

Тема 4.3 Етапи підготовки майстра до занять. Підготовка до навчального року і вивчення теми програми.

[2] с. 185-189,

Тема 4.4 Підготовка майстра до чергового уроку.

[2] с. 185-189 [1] с. 212-220

Тема 4.5 Майстер виробничого навчання і його підготовка до занять.

[1] с. 118-119, [1] с. 119-123, [2] с. 185-189, [1] с. 212-220

Практичні заняття

№1 Складання поурочно-тематичного плану виробничого навчання.

№2 Складання плану уроку виробничого навчання.

Тема 5. Планування виробничого навчання і нормування учбово-виробничих робіт.

Планування виробничого навчання. Його значення для правильної організації учбового процесу. Задачі і зміст плану виробничого навчання і нормування учбово-виробничих робіт учнів в ПТНЗ. Вимоги до підбору учбово-виробничих робіт: значення педагогічно і технічно обґрунтованого підбору учбово-виробничих робіт для якісної підготовки кваліфікованих робітників в училищі.

Учбово-технічні і технологічні вимоги до учбово-виробничих робіт. Джерела підбору учбово-виробничих робіт. Особливості підбору робіт для різних етапів виробничого навчання. Специфіка підбору учбово-виробничих робіт для організації виробничого навчання на випуску складної продукції.

Перелік учбово-виробничих робіт з професії. Його форми, мета, методика складання. Необхідність стабільності переліку учбово-виробничих робіт. Учбово-технічне і матеріальне забезпечення реалізації переліку учбово-виробничих робіт в процесі виробничого навчання.

План виробничого навчання групи на місяць, вимоги до нього. Методика складання плану. Розрахунок фонду часу на виробничу діяльність учнів. Поняття про розрахунок об'єму виробничої діяльності в фінансовому показнику.

Тема 5.1 Планування виробничого навчання, мета, завдання.

[5] с. 203-213

Тема 5.2 Підбір навчально-виробничих робіт.

[5] с. 213-219

Тема 5.3 Нормування навчально-виробничих робіт.

[1] с. 171-174

Тема 5.4 План виробничого навчання групи.

[5] с. 203-219

Практичне заняття

№3 Складання плану виробничого навчання групи на місяць.

Модуль III

Тема 6. Організація учбових лабораторій, майстерень.

Загальні вимоги до організації учбових лабораторій, майстерень. Значення учбових лабораторій, майстерень для якісної підготовки кваліфікованих робітників. Сучасні вимоги наукової організації праці, виробничої санітарії, гігієни і естетики до учбових лабораторій, майстерень. Виробничо-технічні, ергономічні і педагогічні вимоги до приміщень учбових лабораторій, майстерень.

Основне і додаткове обладнання. Нормативи (переліки) оснащення учбових лабораторій, майстерень з професії. Сучасні вимоги до планування і розташування обладнання. Оформлення учбових лабораторій, майстерень. Поповнення учбово-технічного оздоблення лабораторій, майстерень силами учнів. Дидактичне оздоблення учбових лабораторій, майстерень.

Робоче місце учня. Загальні вимоги до оздоблення і правила організації робочого місця учня. Інструменти і прилади особистого і групового користування. Порядок їх збереження і використання. Вимоги безпеки праці на робочих місцях учнів. Аналіз робочих місць учнів з професії.

Робоче місце майстра виробничого навчання. Загальні вимоги до робочого місця майстра. Робоче місце майстра з професії. Типовий перелік, його оздоблення. Основні положення НОП стосовно до організації робочого місця майстра. Виховне значення організації робочого місця майстра. Передовий досвід організації робочого місця майстра з професії. Комплексне методичне забезпечення навчально-виробничого процесу.

Тема 6.1 Загальні вимоги до організації навчальних лабораторій, майстерень.

[1] с. 191-196

Тема 6.2 Планування навчальних лабораторій, майстерень.

[1] с. 198-207

Тема 6.3 Робоче місце учня та майстра в навчальних лабораторіях, майстернях.

Зовнішнє оформлення. Наукова організація праці.

[1] с. 208-211, 187-190

Тема 6.4 . Комплексне методичне забезпечення навчально-виробничого процесу.

[1] с. 221-263

Практичні заняття

№4 Складання переліку оснащення робочого місця учня в навчальних лабораторіях, майстернях.

№5 Складання переліку оснащення робочого місця майстра в навчальних лабораторіях, майстернях.

Тема 7. Організація і методика виробничого навчання учнів в учбових лабораторіях, майстернях.

При вивченні трудових операцій.

Вступний період навчання. Перший урок. Екскурсія на базове підприємство. Навчання трудовим прийомам і операціям. Основні задачі навчання прийомам і операціям. Структура уроків виробничого навчання при вивченні операцій. Вступний інструктаж по темі програми. Вступний інструктаж за матеріалом уроку. Організація і структура вступного інструктажу. Цільова установка на урок. Актуалізація знань і досвіду учнів. Створення орієнтовної основи дії учнів. Нефронтальне проведення вступного інструктажу. Вправи учнів у виконанні прийомів. Організація вправ. Методика проведення вправ. Вправи учнів у виконанні операції і поточний інструктаж їх майстром. Організація вправ. Організація поточного інструктажу. Методичні прийоми індивідуального поточного інструктажу. Колективний поточний інструктаж. Заключний інструктаж. Методика проведення уроків.

Тема 7.1 Вступний період навчання. Перший урок, екскурсія.

[2] с. 166-168

Тема 7.2 Навчання трудовим прийомам і операціям, завдання, структура уроків.

[1] с. 212-220

Тема 7.3 Вступний інструктаж при навчанні трудовим прийомам і операціям, вправи учнів, заклучний інструктаж.

[2] с. 168-170

Тема 7.4 Методика проведення уроків виробничого навчання при вивченні операційних тем.

[2] с. 179-182

Тема 7.5 Навчання учнів трудовим прийомам і операціям.

[2] с. 166-170, 179-182, [1] с. 212-220

Практичні заняття

№6 Розробка інструкційної карти.

№7 Проведення та аналіз вступного інструктажу при вивченні трудових операцій.

При виконанні робіт комплексного характеру.

Поняття про роботу комплексного характеру. Основні завдання виробничого навчання під час виконання робіт комплексного характеру. Прості (міжопераційні) і складні комплексні роботи. Вступний інструктаж при виконанні комплексних робіт. Основні задачі і загальна схема проведення

вступного інструктажу при виконанні простих комплексних робіт. Підведення підсумків вступного інструктажу. Поточний інструктаж учнів в процесі виконання робіт комплексного характеру. Організація поточного інструктажу. Методичні особливості поточного інструктажу. Методика проведення уроку виробничого навчання при виконанні комплексних робіт. Контрольно-перевірочний урок. Методика проведення уроків виробничого навчання різних типів. Сучасний урок виробничого навчання.

Тема 7.8 Поняття про комплексні роботи, завдання, вступний інструктаж.
[2] с. 170-172

Тема 7.9 Поточний інструктаж при виконанні робіт комплексного характеру.
[2] с. 170-175

Тема 7.10 Методика проведення уроку виробничого навчання при виконанні комплексних робіт. Контрольно-перевірочний урок.
[2] с. 182-185

Тема 7.11 Методика проведення уроків виробничого навчання різних типів.
[2] с. 177-179

Тема 7.12 Сучасний урок виробничого навчання.
[2] с. 175-177

Практичне заняття

№8 Розробка карти технологічного процесу виконання простої комплексної роботи.

Модуль IV

Тема 8. Організація і методика навчання учнів в умовах виробництва.

Виробниче навчання учнів в умовах виробництва.

Виробниче навчання учнів в умовах виробництва. Задачі виробничого навчання учнів в умовах виробництва. Форми організації виробничого навчання, характеристика. Підготовча робота майстра до виробничого навчання на підприємствах. Визначення робочих місць учнів. Підбір навчально-виробничих робіт. Графік переміщення учнів. Організаційний період навчання учнів в умовах виробництва. Керівництво групою при навчанні учнів у складі учнівських бригад. Варіанти організації навчання. Учніські бригади. Особливості інструктажу. Керівництво групою при навчанні учнів у складі бригад кваліфікованих робітників. Зміст навчальної діяльності майстра. Майстер і наставник. Вступний інструктаж учня. Поточний індивідуальний інструктаж учнів. Виробничий

інструктаж. Заклучний інструктаж. Особливості керівництва навчанням учнів, прикріплених до кваліфікованих робітників. Дуальне навчання.

Тема 8.1 Цілі та завдання навчання на виробництві. Форми навчання. Підготовча робота майстра.

[2] с. 180-185

Тема 8.2 Керівництво майстра роботою учнів при навчанні в складі учнівських бригад. Керівництво майстра групою при навчанні учнів в складі бригад кваліфікованих робітників, індивідуальні прикріплення до кваліфікованих робітників. Дуальна форма навчання.

[2] с. 185-204

Тема 8.3 Навчання учнів в умовах виробництва.

[2] с. 180-204

Тема 9. Проведення виробничої практики.

Виробнича практика.

Мета і задачі виробничої практики, її місце в процесі виробничого навчання. “Положення про виробничу практику учнів професійно-технічних навчальних закладів”. Обов'язки училища і підприємства. Заклучення договору на проведення виробничої практики. Ознайомлення з зразками договору про виробничу практику учнів між училищем і підприємством.

Детальна програма виробничої практики її структура і організація розробки. Ознайомлення з зразками детальної практики з професії.

Керівництво виробничою практикою учнів. Участь майстра в інструктуванні учнів по виконанню виробничих завдань. Контроль завантаженості учнів в відповідності з програмою практики. Участь майстра в прийманні робіт виконаних учнями. Організація вивчення учнями передових прийомів праці, сучасної техніки, технології і виробничої документації. Залучення учнів до раціоналізації і винахідництва. Допомога учням в веденні щоденників.

Контроль за забезпеченням безпечних умов праці учнів. Контроль за нарахуванням учням заробітної плати за виконані роботи. Зв'язок майстра з наставниками, новаторами виробництва, ветеранами праці, під керівництвом яких учні проходять виробничу практику. Зв'язок майстра з керівниками виробничої практики учнів, що виділяються базовим підприємством.

Особливості роботи майстра виробничого навчання у період виробничої практики.

Підготовка і проведення випускних кваліфікаційних екзаменів.

Діяльність майстра по організації підготовки і проведення випускних кваліфікаційних екзаменів: підбір кваліфікаційних пробних робіт; організація їх проведення і участь в прийомі; допомога учням в підборі матеріалу для

виконання письмових кваліфікаційних робіт; підготовка документів до засідання екзаменаційної комісії.

Тема 9.1 Методика навчання учнів в процесі виробничої практики.

[2] с. 205-219

Тема 9.2 Робота майстра у період виробничої практики.

[2] с. 225-234

Тема 9.3 Організація і проведення державної кваліфікаційної атестації.

[2] с. 220-225

Практичне заняття

№9 Складання графіка пересування учнів при навчанні в умовах виробництва.

Модуль V

Тема 10. Облік виробничого навчання і звітність майстра.

Функції, задачі і зміст обліку виробничого навчання. Об'єкти обліку виробничого навчання. Облік виконання навчального плану. Облік виконання програми виробничого навчання. Облік відвідування. Облік виконання норм часу. Облік виконання плану виробничого навчання (виробничої діяльності). Облік успішності. Вимоги до обліку успішності. Методи обліку успішності. Види обліку успішності. Оцінка успішності. Складові (критерії) оцінки. Контроль результатів професійного навчання. Педагогіка оцінювання. Тактика оцінки. Стратегія оцінки. Методика ведення журналу обліку виробничого навчання. Звітність майстра. Аналіз звітної документації майстра.

Тема 10.1 Функції, задачі і зміст обліку виробничого навчання. Об'єкти обліку.

[3] с. 61-64

Тема 10.2 Облік успішності. Вимоги до обліку успішності. Методи обліку успішності. Види обліку успішності.

[3] с. 64-66

Тема 10.3 Оцінка успішності. Звітність майстра.

[3] с. 66-72

Тема 10.4 Облік виробничого навчання і звітність майстра.

[3] с. 61-72

Практичне заняття

№10 Вправи в веденні журналу обліку виробничого навчання.

Тема 11. Методична робота майстра.

Завдання, зміст, організаційна структура методичної діяльності у закладах професійної освіти. Нормативні документи, що визначають організацію і зміст методичної роботи в професійно-технічних навчальних закладах.

Основні принципи та завдання методичної роботи. Організаційна структура методичної роботи. Традиційні та інноваційні форми і методи методичної діяльності. Методи реалізації різних форм методичної діяльності. Інновації у методичній діяльності педагога професійної школи. Складання методичних розробок. Технологія «портфоліо» у педагогічній діяльності. Вивчення і впровадження передового педагогічного досвіду.

Тема 11.1 Завдання, зміст, організаційна структура методичної діяльності у закладах професійної освіти.

[2] с. 237-245

Тема 11.2 Основні принципи роботи. Положення про методичну роботу.

Положення про методичну роботу в ПТНЗ

Тема 11.3 Традиційні та інноваційні форми і методи методичної діяльності.

[2] с. 245-252

Тема 11.4 Вивчення і впровадження передового педагогічного досвіду.

[2] с. 277-284

Тема 11.5 Методична діяльність педагога професійної школи.

[2] с. 237-252, [2] с. 277-284

Курсовий проект

Навчальним планом передбачено виконання курсового проекту, яка сприяє закріпленню, поглибленню і практичному застосуванню отриманих у процесі вивчення дисципліни знань, умінь і навичок, формуванню умінь педагога професійно-практичної підготовки.

Курсовий проект – це самостійно проаналізований, спланований і розроблений студентом пакет матеріалів для проведення уроків виробничого навчання з розробкою документації письмового інструктування в якості графічної частини.

Курсовий проект містить такі розділи:

Характеристика і навчально-виховні задачі теми.

Планування навчально-виробничої роботи.

Складання переліку навчально-виробничих робіт.

Складання плану виробничого навчання групи на місць.

Складання поурочно-тематичного плану вивчення теми.

Тема 8. Організація та методика навчання учнів в умовах виробництва.	10	4	0/2			4						
За семестр	138	70	16/10			42						
Тема 9. Проведення виробничої практики.	10	6	2/0			2						
Модуль V												
Тема 10. Облік виробничого навчання і звітність майстра.	16	6	2/2			6						
Тема 11. Методична робота майстра	16	8	0/2			6						
За семестр	42	20	4/4			14						
Всього:	180	90	34			56						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Завдання та зміст процесу виробничого навчання.	2
2	Майстер виробничого навчання і його підготовка до занять.	2
3	Планування виробничого навчання.	2
4	Навчання учнів трудовим прийомам і операціям.	2
5	Навчання учнів в умовах виробництва.	2
6	Облік виробничого навчання і звітність майстра.	2
7	Методична робота майстра виробничого навчання.	2
	Разом	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Складання поурочно-тематичного плану виробничого навчання.	2
2	Складання плану уроку виробничого навчання.	2
3	Складання плану виробничого навчання групи на місяць.	2
4	Складання переліку оснащення робочого місця учня в навчальних майстернях.	2

5	Складання переліку оснащення робочого місця майстра в навчальних майстернях.	2
6	Розробка інструкційної карти.	2
7	Проведення та аналіз вступного інструктажу при вивченні трудових операцій.	2
8	Розробка карти технологічного процесу виконання простої комплексної роботи.	2
9	Складання графіка пересування учнів при навчанні в умовах виробництва.	2
10	Вправи в веденні журналу обліку виробничого навчання	2
	Разом	20

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Роль і місце виробничого навчання у професійній підготовці фахівців. [3] стор.5-9	2
2.	Основні поняття та термінологічний апарат методики професійного навчання. [2] стор.10-13	4
3.	Зміст професійно-практичної підготовки. [2] стор.14-21	3
4.	Особливості застосування лабораторно-практичних робіт в виробничому навчанні. [1] стор.142-144.	4
5.	Активні методи навчання. [2] стор.164-165	2
6.	Проблемне навчання і розвиток технічного мислення на уроках виробничого навчання. [1] стор.147-152.	2
7.	Методика планування та розробки комплексного методичного забезпечення. [2] стор.189-197	1
8.	Роль інноваційного інформаційного середовища у навчально-виробничій діяльності ПТНЗ. [2] стор.197-201	2
9.	Основні положення НОП стосовно до організації робочого місця майстра. Виховне значення організації робочого місця майстра. <i>Матеріали для самостійної роботи</i>	1
10.	Передовий досвід організації робочого місця майстра з професії. <i>Матеріали для самостійної роботи</i>	1
11.	Допоміжні служби учбових лабораторій, їх значення.	1

	<i>Матеріали для самостійної роботи</i>	
12.	Методичні прийоми індивідуального поточного інструктажу. <i>Матеріали самостійної роботи.</i>	2
13.	Колективний поточний інструктаж. <i>Матеріали самостійної роботи.</i>	1
14.	Методичні особливості поточного інструктажу <i>Матеріали самостійної роботи.</i>	3
15.	Освоєння сучасної техніки, технології, передових методів праці. <i>Матеріали для самостійної роботи.</i>	3
16.	Організація праці в бригаді. Коефіцієнт трудової участі - КТУ. <i>Матеріали для самостійної роботи</i>	2
17.	Особливості керівництва навчанням учнів, прикріплених до кваліфікованих робітників. <i>Матеріали самостійної роботи.</i>	3
18.	Організація вивчення учнями передових прийомів праці, сучасної техніки, технології і виробничої документації. Залучення учнів до раціоналізації і винахідництва. <i>Матеріали самостійної роботи.</i>	4
19.	Особливості роботи майстра виробничого навчання у період виробничої практики . [2] стор.229-234.	3
20.	Контроль результатів професійного навчання. [2] стор.61-64.	3
21.	Тактика оцінки. Стратегія оцінки. <i>Матеріали для самостійної роботи</i>	3
22.	Кейс-метод як засіб професійного зростання педагога. [2] стор.253-257.	3
23.	Послідовність створення методичних розробок. [2] стор.261-264.	3
	Разом	56

9. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено проведення курсового проекту

10. Методи навчання

I. По джерелу знань:

- 1.1. Словесні – лекція;
- 1.2. Діалогічні (бесіда, диспут, семінар);
- 1.3. Практичні (практичні завдання);

II. По пізнавальній діяльності:

- 2.1. Репродуктивний (відтворювальний) – розв’язання педагогічних задач;
- 2.2. Частково-пошуковий (самостійна робота),

- 2.3. Евристичний (проблемно-розвиваючий) – евристична бесіда, евристичне фронтальне опитування;
- 2.4. Метод проблемного викладання;
- III. Методи по логіці навчання:
- 1.1. Індуктивний – від часткового до загального;
- 1.2. Дедуктивний – від загального до часткового;
- 1.3. Синтез;
- 1.4. Аналіз;
- 1.5. Порівняння.
- IV. Методи колективної розумової діяльності:
- 4.1. Пізнавальна суперечка;
- 4.2. Навчальні дискусії;
- 4.3. Метод „мозкового штурму”;
- V. Імітаційні методи навчання (ділова гра).

11. Методи контролю

Види контролю	Застосування
Поточний контроль	Атестація, проведення семінарських занять, усний контроль знань, модульний контроль знань, контроль виконання самостійної роботи студентів
Підсумковий контроль	Семестровий контроль (залік)

Розподіл балів, які отримують студенти

Рівень знань оцінюється за чотирьохбальною національною шкалою за такими критеріями:

5. "Відмінно" - студент дає обґрунтовані, глибокі й теоретично правильні відповіді на поставлені питання; правильно і раціонально виконує практичні завдання, обґрунтовуючи їх вичерпними поясненнями; робить висновки та узагальнення.

4. "Добре" - студент володіє знаннями матеріалу на рівні вимог, наведених вище, але у розкритті питань допускає незначні помилки у термінах; незначні неточності у виконанні практичних завдань, що не суттєво впливають на результат.

3. "Задовільно" - студент допускає значні помилки при відповіді на теоретичні запитання; при виконанні практичних завдань необхідні незначні підказки з боку екзаменатора; виконані завдання мають грубі помилки.

2. "Незадовільно" - студент допускає неправильні відповіді або зовсім не відповідає на теоретичні запитання; не виконує практичних завдань; не орієнтується в тому, до якого розділу відносяться поставлені завдання.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з предмету «Організація і методика професійного навчання»;
2. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з предмету «Організація і методика професійного навчання»;
3. Методичні матеріали до поточного і підсумкового контролю:
 - завдання до проведення модульного контролю знань;
 - плани семінарських занять;
 - завдання до проведення комплексної контрольної роботи;
 - інструкції та плани проведення практичних занять.

14. Рекомендована література

Базова

- [1] Іваськів О.Ф. І-17 На допомогу майстру виробничого навчання : метод. посібник / О.Р. Іваськів, Р.С. Брик. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. — 344 с.
- [2] Методика професійного навчання: методичний посібник / І.Є. Сілаєва, С.С. Шевчук, С.О. Заславська. – Донецьк: ІПО ІПП УМО, 2013. – 292 с.

Допоміжна

- [3] Основи дидактики професійно - практичної підготовки : навчально - методичний посібник / Якимович Т. Д. – Львів, 2013. – 138 с.
- [4] Аніщенко О.В., Смоляна Н.В. Теоретичне і виробниче навчання у професійно-технічних навчальних закладах : короткий термінологічний словник / О.В. Аніщенко, Н.В. Смоляна. – К.; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. – 103 с.
- [5] Методичні основи професійного навчання кваліфікованих робітників. методичний посібник / [В. А. Кручек, О. Б. Кошук, С. Г. Кравець, Н. В. Колісник, Л. А. Майборода, Т. В. Пятничук, І. І. Голуб, Н. Ю. Самойленко, Г. В. Однорог]. – Житомир: «Полісся», 2020. – 274 с.
- [6] О.В. Пащенко, І.А. Гриценко, Н. З. Софій. Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу: Навчально-методичний посібник. – К.: Арт Економі, 2012. – 184 с.
- [7] Навчальні плани та програми виробничого навчання в ПТНЗ.

15. Інформаційні ресурси

Сайти

<http://kipt.sumdu.edu.ua/>

<https://mon.gov.ua>

<https://classroom.google.com/>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Технічні засоби навчання та методика їх використання» - є змістовна підготовка студентів до ефективного використання сучасних технічних засобів навчання та відповідного програмного забезпечення на заняттях і в позакласній роботі.

Головне завдання дисципліни - підвищення ефективності навчально-виховного процесу майбутніми майстрами виробничого навчання; активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розширення можливості при передачі інформації і організації контролю знань; в позаурочній та виховній роботі.

Програмні результати навчання:

Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, обробки та аналізу інформації;

Здійснювати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.

Фахові (загальні) компетентності:

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність застосовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань відповідно до спеціалізації.

Місце освітнього компоненту в структурно – логічній схемі ОПН та міжпредметні зв'язки.

«Технічні засоби навчання та методика їх використання» вивчається в 6 семестрі. Має міжпредметні зв'язки з: Організація і методика професійного навчання; Педагогіка ; Організація і методика виховної роботи; Основи охорони праці .

3. Програма навчальної дисципліни

ВСТУП

Мета і завдання дисципліни «Технічні засоби навчання та методика їх використання», її зміст і зв'язок з іншими дисциплінами навчального плану.

Значення дисципліни в загальнопрофесійній підготовці майстра виробничого навчання на основі впровадження нових форм господарювання та ринкової економіки.

ОПП; ОКХ: Програма дисципліни.

Тема 1. Технічні засоби навчання, історія розвитку, можливості та умови ефективного використання.

Інформація. Основні поняття й визначення. Кодування і збереження інформації. Порівняльна оцінка властивостей сенсорних систем людини. Види навчальної інформації. Носії інформації в аудіовізуальних засобах навчання. Виникнення та становлення технічних засобів навчання. Піонери застосування технічних засобів у навчальному процесі. Розвиток ТЗН у контексті загальних методів навчання.

Науково-технічний прогрес і зростання обсягу інформації, яка повинна бути засвоєна суспільством. Проблема інтенсифікації навчального процесу та шляхи її розв'язання. Вікові психофізіологічні особливості сприйняття інформації, поданої за допомогою ТЗН. Сучасні технічні засоби навчання та їх педагогічні можливості. Класифікування технічних засобів навчання. Основні напрямки розвитку ТЗН. Місце ТЗН у навчально-виховному процесі професійно – технічних училищ. Дидактичні можливості ТЗН в активізації розумової діяльності учнів.

Література: [1] с.115-121; [2] с.5-14;

сайт: ua-referat.com «Інформаційні технології в освіті».

Тема 2. Технічні засоби статичної проекції, їх можливості та методика використання.

Засоби статичної проекції як різновид інформаційних ТЗН. Види статичної проекції. Об'єкти статичної проекції та їх характеристика. Класифікування проекційної апаратури. Розміщення проекторів у навчальних кабінетах. Санітарно-гігієнічні вимоги до зображень, що створюються проекційними приладами. Методика застосування світлової проекції у навчально-виховному процесі.

Література: [2] с.14-35;

Практичне заняття №1. Будова та експлуатація апаратів статичної проекції.

Тема 3. Технічні засоби запису та відтворення звуку. Методика застосування звукотехнічної апаратури у навчально-виховному процесі.

Сучасні способи запису та відтворення звуку: механічний, магнітний, оптичний. Звукотехнічна апаратура: електропрогравачі, магнітофони, музичні центри. Технічні та дидактичні можливості засобів запису та відтворення звуку. Правила експлуатування звукотехнічної апаратури та зберігання носіїв інформації (грамплатівок, аудіо касет, оптичних компакт-дисків тощо). Методика застосування звукотехнічної апаратури у навчально-виховному процесі.

Література: [2] с.35-66;

Практичне заняття №2. Вивчення та використання звукових засобів навчання в навчально-виховному процесі. Будова та експлуатація звуковідтворюючої апаратури.

Тема 4. Комбіновані засоби навчання.

Кіно як засіб навчання. Психофізіологічні основи сприйняття кіно.

Принцип роботи кінознімальної камери. Принципова схема оптичного запису звуку. Виразні можливості кіно. Будова кінофільму. Види кінофільмів. Особливість кінофільму, як навчального посібника та методика його використання Телебачення як засіб навчання Принцип дії електронно-променевої трубки для чорно-білого та кольорового зображення. Функціональна схема ефірного телебачення. Функціональна схема запису та відтворення відеофільму.

Особливість телебачення як засобу навчання. Методика створення відеофільму. Область та методика використання кіно- та відеоматеріалів.

Література: [2] с.67-111;

Практичне заняття №3.

Вивчення телевізійних технічних засобів навчання.

Практичне заняття №4.

Вивчення відеокамери та її використання.

Тема 5. Персональний комп'ютер, як засіб навчання.

Особливості комп'ютера, як засобу навчання. Апаратна складова сучасного комп'ютера. Принцип роботи ПК. Місце та роль ПК в діяльності ВНЗ. Класифікація обчислювальної техніки. Обладнання навчального кабінету

(лабораторії) комплексом ТЗН. Гігієнічні норми і вимоги безпеки при роботі з технічними засобами.

Література: [1] с.121-132; [2] с.143-202

Практичне заняття №5.

Основи роботи в Internet. Знайомство з браузером Internet Explorer.

Тема 6. Мультимедійна апаратура, периферійні пристрої ПК і допоміжні технічні засоби. Їх можливості в навчально - виховному процесі.

Мультимедійний проектор. Сучасні мультимедійні проектори, їх дидактичні можливості. Проекційний комплекс. Клавіатура. Сенсорні пристрої. Сканери. Системи розпізнавання мови. Монітори. Принтери. Цифрова фото- та відеоапаратура.

Література: [2] с.202-233

Практичне заняття №6.

Вивчення та застосування багатофункціональних пристроїв в навчально-виховному процесі.

Практичне заняття №7.

Вивчення та застосування цифрового фотоапарата у навчально - виховному процесі: основи цифрової фотографії.

Тема 7.Методика використання традиційних ТЗН у навчально – виховному процесі. Техніка безпеки.

Підготовка педагогічних працівників до застосування технічних засобів навчання у навчально –виховному процесі. Методика використання статичних екранних посібників. Методика застосування звукотехнічних засобів навчання. Використання комбінованих засобів навчання у навчально – виховному процесі. Комплексне використання традиційних технічних засобів навчання.

Пожежна безпека. Причини виникнення пожеж. Протипожежне обладнання. Дії педагога під час виникнення пожежі. Перша допомога потерпілим.

Електробезпека. Заземлення і його види. Причини виникнення короткого замикання. Запобіжники. Перша допомога при ураженні електричним струмом.

Література: [2] с.124-143;

Практичне заняття №8.

Виготовлення навчальних презентацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вступ. Тема 1. Технічні засоби навчання, історія розвитку, можливості та умови ефективного використання.	4	2				2						
Тема 2. Технічні засоби статичної проекції, їх можливості та методика використання	6	2	2			2						
Тема 3. Технічні засоби запису та відтворення звуку. Методика застосування звукотехнічної апаратури у навчально-виховному процесі.	7	2	2			3						
Модуль 1												
Тема 4. Комбіновані засоби навчання.	9	2	4			3						
Тема 5. Персональний комп'ютер як засіб навчання	7	2	2			3						
Тема 6. Мультимедійна апаратура, периферійні пристрої ПК і допоміжні технічні засоби	7	2	2			3						
Тема 7. Методика використання традиційних ТЗН у навчально-виховному процесі Техніка безпеки.	5	2	2			1						
Модуль 2												
Усього годин	45	14	14			17						

5. Теми семінарських занять
Навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Будова та експлуатація апаратів статичної проекції	2
2	Вивчення та використання звукових засобів навчання в навчально-виховному процесі. Будова та експлуатація звуковідтворюючої апаратури.	2
3	Вивчення телевізійних технічних засобів навчання.	2
4	Вивчення відеокамери та її використання.	2
5	Основи роботи в Internet. Знайомство з браузером Internet Explorer.	2
6	Вивчення та застосування багатофункціональних пристроїв в навчально-виховному процесі.	1
7	Вивчення та застосування цифрового фотоапарата у навчально - виховному процесі: основи цифрової фотографії.	1
8	Виготовлення навчальних презентацій	2
		14

7. Теми лабораторних занять
Навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ теми	Назва питання	Кількість годин
1.	Технічні засоби навчання на різних етапах становлення освіти.	2
2.	Психологічні особливості використання ТЗН у навчально-виховному процесі Характеристика носіїв інформації статичної проекції	2
3.	Сучасна апаратура для запису та відтворення звуку; її можливості та правила експлуатації.	3
4.	Технічна і педагогічна характеристика кінотелевізійної апаратури; її можливості та правила експлуатації.	3
5.	Поняття, особливості, дидактичні можливості персональних комп'ютерів.	3
6.	Допоміжні технічні засоби навчання; її можливості та правила експлуатації.	3
7.	Техніка безпеки та гігієнічні норми при використанні ТЗН	1
	Разом	17

9. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

10. Методи навчання

I. По джерелу знань:

- 1.1. Словесні – лекція;
- 1.2. Діалогічні (бесіда, диспут);
- 1.3. Практичні (вправи, практичні завдання);

II. По пізнавальній діяльності:

- 2.1. Репродуктивний (відтворювальний) – розв’язання задач;
- 2.2. Частково-пошуковий (самостійна робота),
- 2.3. Евристичний (проблемно-розвиваючий) – евристична бесіда, евристичне фронтальне опитування;
- 2.4. Метод проблемного викладання;

III. Методи по логіці навчання:

- 1.1. Індуктивний – від часткового до загального;
- 1.2. Дедуктивний – від загального до часткового;
- 1.3. Синтез;
- 1.4. Аналіз;
- 1.5. Порівняння.

IV. Методи колективної розумової діяльності:

- 4.1. Пізнавальна суперечка;
- 4.2. Навчальні дискусії;
- 4.3. Метод „мозкового штурму”;

V. Імітаційні методи навчання (ділова гра).

11. Методи контролю

Види контролю	Застосування
Поточний контроль	Атестація, усний контроль знань, тестовий та модульний контроль знань, контроль виконання самостійної роботи студентів
Підсумковий контроль	Семестровий контроль (залік)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Рівень знань оцінюється за чотирьохбальною національною шкалою за такими критеріями:

"Відмінно" – здобувач освіти дає обґрунтовані, глибокі й теоретично правильні відповіді на поставлені питання; правильно і раціонально виконує практичні завдання з правил експлуатації та методики використання технічних засобів навчання, обґрунтовуючи їх вичерпними поясненнями; робить висновки та узагальнення.

"Добре" - здобувач освіти володіє знанням матеріалу на рівні вимог, наведених вище, але у розкритті питань допускає незначні помилки з питань будови та правил експлуатації технічних засобів навчання; незначні неточності у виконанні практичних завдань, що не суттєво впливають на результат.

"Задовільно" - здобувач освіти допускає значні помилки при відповіді на теоретичні запитання; при виконанні практичних завдань необхідні незначні підказки з питань призначення та правил експлуатації тощо з боку викладача; виконані завдання мають грубі помилки.

"Незадовільно" - здобувач освіти дає неправильні відповіді або зовсім не відповідає на теоретичні запитання ; не виконує практичних завдань; не орієнтується в сучасних технічних засобах навчання та методиці їх використання.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з предмету «Технічні засоби навчання та методика їх використання»;
2. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з предмету «Технічні засоби навчання та методика їх використання»;
3. Інструкції з виконання практичних занять;
4. Методичні матеріали до поточного і підсумкового контролю:
 - тестові завдання до проведення тематичного контролю знань;
 - завдання до проведення семінарського заняття;
 - питання до заліку;

14. Рекомендована література

Основна

1. Буйницька, О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. П. Буйницька ; МОНМСУ, Київський університет ім. Б. Грінченка. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 240 с.

Додаткова

2. Гороль П.К., Гуревич Р.С., Коношевський Л.Л., Шестопалюк О.В. Сучасні інформаційні засоби навчання. – К.: «Освіта України», 2007. – 536 с.
3. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.
4. Шмирова О.В., Зелінська В.А. Роль інформаційних технологій на сучасному етапі інформатизації освіти. // Молодий вчений України», 2017.-с.486.
5. Риндюк Д.В., Пешко В.А. Навчальний посібник. Інформаційні технології. КПІ ім.Ігоря Сікорського, 2022-с.180.

15. Інформаційні ресурси

1. kipt.sumdu.edu.ua
2. Інші сайти.